

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 351

van **TOM ONGENA**

datum: 9 februari 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Individuele beroepsopleiding (IBO) - Evolutie - Focus op kansengroepen

De individuele beroepsopleiding (IBO) was een succesvolle maatregel om laaggeschoolden aan het werk te helpen. Een viertal jaar geleden gingen de toenmalige minister van Werk en de werkgeversorganisaties in het kader van een actieplan om knelpuntvacatures aan te pakken het engagement aan om het aantal IBO's te verdubbelen. Daarbij werd echter noch een referentiedatum noch een termijn om dit engagement te realiseren, vernoemd. Inmiddels blijkt het succes van IBO echter tanende. Dit heeft een aantal redenen, zoals de toenemende krapte op onze arbeidsmarkt die werkgevers aanmoedigt om werknemers sneller een volwaardig arbeidscontract aan te bieden, maar ook het feit dat IBO na de hervorming blijkbaar minder aantrekkelijk is als instroommaatregel.

Bij het antwoord op de deelvragen 1 t.e.m. 12, krijg ik graag de cijfers per kwartaal vanaf 2019 tot eind 2021.

1. Hoeveel IBO's werden opgestart? Graag een opdeling naar geslacht, provincie, leeftijdscategorie (-25, 25-54, 55+) en contracttype (voltijds of deeltijds).
2. Hoeveel van de opgestarte IBO's werden gevolgd door een arbeidsovereenkomst van
 - a) onbepaalde duur;
 - b) bepaalde duur;
 - c) uitzendarbeid?
3.
 - a) Hoeveel van de IBO's werden ingevuld door kort- resp. midden- en hooggeschoolden?
 - b) Hoeveel van deze opgestarte IBO's
 - i. waren in opleiding;
 - ii. werden vroegtijdig gunstig resp. ongunstig stopgezet;
 - iii. werden volledig uitgevoerd?
4. Hoeveel van de opgestarte IBO's werden ingevuld door mensen met een migratieachtergrond?
5. Hoeveel van de opgestarte IBO's werden ingevuld door een kandidaat met een gezondheidsprobleem of arbeidsbeperking?

**Vlaams
Parlement**

6. Voor hoeveel van die kandidaten werd
 - a) in bijstand van een tolk voor doven of slechthorenden voorzien;
 - b) in een tegemoetkoming voor arbeidsgereedschap en -kledij voorzien;
 - c) in een tegemoetkoming in de verplaatsingskosten voorzien?
7. Hoeveel IBO's werden afgesloten met cursisten uit
 - a) Vlaanderen;
 - b) Noord-Frankrijk;
 - c) Nederland;
 - d) Wallonië;
 - e) Brussel?
8. Hoeveel IBO's werden opgestart door
 - a) kmo's met minder dan 5 personeelsleden;
 - b) kmo's met 5-9 personeelsleden;
 - c) kmo's met 11-49 personeelsleden;
 - d) ondernemingen met 50-99 personeelsleden;
 - e) ondernemingen met 100 tot 499 personeelsleden;
 - f) ondernemingen met 500 of meer personeelsleden?
9. Hoeveel IBO's werden gunstig resp. ongunstig vroegtijdig stopgezet
 - a) op expliciete vraag van de werknemer;
 - b) wegens ziekte van de werknemer;
 - c) omdat de werknemer inmiddels een andere job had gevonden;
 - d) omdat de werknemer een andere opleiding wilde starten;
 - e) omdat de werknemer vroegtijdig een vast contract heeft gekregen;
 - f) op initiatief van de werkgever?
10. Hoe verhiel de uitval van IBO's wegens ongunstige resp. gunstige redenen zich bij degenen
 - a) die tewerkgesteld zijn bij kleinere (-50 werknemers) vs. grotere ondernemingen;
 - b) die alleen in een onderneming werken als IBO-werknemer vs. die met grotere aantallen werken als IBO-werknemer in een onderneming;
 - c) die kort- resp. midden- en hooggeschoold zijn;
 - d) die jonger zijn dan 25, tussen de 25 en 50 zijn, en 50-plussers?
11. Zijn er klachten geweest van IBO-werknemers die oordeelden dat ze onvoldoende individuele begeleiding kregen?
12. Vermits het gaat om mensen die nog maar weinig ervaring hebben op de werkvloer, is de kans op een arbeidsongeval reëel. Hoeveel arbeidsongevallen met een impact op het verloop van het IBO-contract hebben zich voorgedaan?

13. IBO werd in 2018 hervormd. De nadruk werd meer op het vormings- en opleidingsaspect gelegd. Het aantal IBO's is sindsdien in dalende lijn.

- a) Werd er al een evaluatie gemaakt om te bepalen in hoeverre de IBO-hervorming weegt op de aantrekkelijkheid van de maatregel?
- b) Zo ja, door wie, en wat waren de conclusies?

14. Zal er gelet op de toenemende krapte op de arbeidsmarkt en de nog steeds te lage werkzaamheidsgraad voor werkzoekenden die behoren tot één of meerdere kansengroepen, meer gefocust worden op het aanbieden van IBO's aan kansengroepen?

Zo ja, hoe zal dit worden aangepakt?

15. Zal VDAB in een poging om te komen tot een stijgend aantal IBO-trajecten de maatregel actiever gaan promoten bij de bedrijven in de plaats van zoals vandaag vooral te focussen op de administratieve afhandeling ervan?

16. IBO kan alleen maar worden aangeboden aan officieel werkzoekenden. Evenwel wordt VDAB in zijn regierol gevraagd om ook outreachende acties te ontwikkelen naar niet-actieven toe. Het gaat dan vaak over mensen die al geruime tijd niet meer gewerkt hebben en allicht ook baat kunnen hebben bij stages en werkervaringen.

- a) Ziet de minister een rol weggelegd voor IBO om niet-actieven opnieuw aan de slag te kunnen krijgen?
- b) Overweegt de minister een uitbreiding van IBO naar niet-actieven?

17. a) Hoe verhoudt de huidige minister van Werk zich tot het engagement dat tijdens de vorige legislatuur werd afgesloten om het aantal IBO's te verdubbelen?

- b) Voelt ze zich nog gebonden aan de uitvoering van dit engagement?

Zo ja, hoe interpreteert de minister die 'verdubbeling'? Met andere woorden, welk getal wordt aanzien als de nulmeting en op welke termijn moet dit engagement worden gerealiseerd?

Zo niet, zal de minister dit engagement herroepen en welke objectieven met betrekking tot IBO stelt ze zich dan wel?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 351 van 9 februari 2022

van **TOM ONGENA**

1. geslacht:

startjaar	startkwartaal	Man	Vrouw	Eindtotaal
2019	Q1	1837	884	2721
	Q2	1687	767	2454
	Q3	2117	973	3090
	Q4	1916	976	2892
2020	Q1	1726	815	2541
	Q2	1527	772	2299
	Q3	1883	853	2736
	Q4	1677	757	2434
2021	Q1	1864	801	2665
	Q2	1736	845	2581
	Q3	1960	851	2811
	Q4	1581	801	2382

provincie:

startjaar	kwartaal	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost Vlaanderen	Vlaams Brabant	West Vlaanderen
2019	Q1	740	38	532	616	343	452
	Q2	675	42	483	592	300	362
	Q3	956	44	555	714	377	444
	Q4	836	39	542	670	390	415
2020	Q1	744	32	519	555	298	393
	Q2	602	15	512	527	259	384
	Q3	781	28	552	656	278	441
	Q4	639	22	516	533	286	438
2021	Q1	757	30	511	626	300	441
	Q2	763	18	527	609	264	400
	Q3	827	15	566	616	339	448
	Q4	679	24	522	505	283	369

leeftijdscategorie:

startjaar	kwartaal	-25 jaar	25 tot en met 54 jaar	55 jaar en +	Eindtotaal
2019	Q1	1095	1581	45	2721
	Q2	916	1496	42	2454
	Q3	1521	1499	70	3090

	Q4	1378	1458	56	2892
2020	Q1	1010	1475	56	2541
	Q2	975	1264	60	2299
	Q3	1333	1362	41	2736
	Q4	1117	1269	48	2434
2021	Q1	1088	1523	54	2665
	Q2	945	1579	57	2581
	Q3	1341	1413	57	2811
	Q4	1068	1250	64	2382

Onze Standaardrapportering bevat geen gegevens over het contracttype (voltijds of deeltijds).

2. a.

startjaar	kwartaal	arbeidscontract onbepaalde duur
2019	Q1	2001
	Q2	1737
	Q3	2290
	Q4	2006
2020	Q1	1859
	Q2	1627
	Q3	2016
	Q4	1664
2021	Q1	1968
	Q2	1778
	Q3	2080
	Q4	1680

b.

startjaar	startkwartaal	arbeidscontract bepaalde duur
2019	Q1	720
	Q2	717
	Q3	800
	Q4	886
2020	Q1	682
	Q2	672
	Q3	720
	Q4	770
2021	Q1	697
	Q2	803
	Q3	731
	Q4	702

c. Na IBO volgt altijd een arbeidscontract van ofwel onbepaalde duur ofwel bepaalde duur. Uitzendarbeid na IBO is uitgesloten.

3. a.

startjaar	kwartaal	Kortgeschoold	Middengespoold	Hooggeschoold
2019	Q1	969	1297	455
	Q2	1001	1108	345
	Q3	966	1515	609
	Q4	926	1434	532
2020	Q1	908	1190	443
	Q2	873	1102	324
	Q3	834	1340	562
	Q4	756	1166	512
2021	Q1	885	1273	507
	Q2	981	1197	403
	Q3	862	1308	641
	Q4	783	1153	446

b. Deze cijfers geven de situatie weer die gekend was eind december 2021.

i. In opleiding

startjaar	kwartaal	Kortgeschoold	Middengespoold	Hooggeschoold
2019	Q1	0	0	0
	Q2	0	0	0
	Q3	0	0	0
	Q4	0	0	0
2020	Q1	0	0	0
	Q2	0	0	0
	Q3	0	0	0
	Q4	0		1 0
2021	Q1	8	3 0	
	Q2	24	40	13
	Q3	258	510	190
	Q4	589	911	361

ii. Vroegtijdig stopgezet

start-jaar	kwartaal	Kortgeschoold		Middengespoold		Hooggeschoold	
		Ongunstige stopzetting	Gunstige stopzetting	Ongunstige stopzetting	Gunstige stopzetting	Ongunstige stopzetting	Gunstige stopzetting
2019	Q1	321	93	321	125	86	37
	Q2	369	72	286	110	78	26
	Q3	372	79	346	143	96	41
	Q4	452	82	581	124	144	65
2020	Q1	662	48	754	64	241	25
	Q2	318	75	293	101	58	26
	Q3	365	82	414	138	103	42
	Q4	309	68	335	99	110	31
2021	Q1	337	96	393	128	85	57

	Q2	377	94	307	136	72	38
	Q3	257	70	231	97	64	43
	Q4	127	32	131	36	31	13

iii. Volledig uitgevoerd

startjaar	kwartaal	Kortgeschoold	Middengeschoold	Hooggeschoold
2019	Q1	555	851	332
	Q2	560	712	241
	Q3	515	1026	472
	Q4	392	729	323
2020	Q1	198	372	177
	Q2	480	708	240
	Q3	387	788	417
	Q4	379	731	371
2021	Q1	444	749	365
	Q2	486	714	280
	Q3	277	470	344
	Q4	35	75	41

4.

startjaar	kwartaal	migratieachtergrond
2019	Q1	615
	Q2	608
	Q3	672
	Q4	673
2020	Q1	550
	Q2	504
	Q3	587
	Q4	546
2021	Q1	688
	Q2	743
	Q3	663
	Q4	557

5.

startjaar	kwartaal	arbeidshandicap	arbeidsbeperking
2019	Q1	320	330
	Q2	328	335
	Q3	327	329
	Q4	300	307
2020	Q1	300	308
	Q2	282	297
	Q3	265	272
	Q4	250	255
2021	Q1	244	251
	Q2	270	283
	Q3	310	316

	Q4	253	259
--	----	-----	-----

6. a-b. Dit behoort niet tot de standaardrapportering
 c. Elke IBO die opstart geeft recht op verplaatsingsvergoeding.

7. a.

startjaar	kwartaal	Vlaanderen
2019	Q1	2596
	Q2	2359
	Q3	2969
	Q4	2746
2020	Q1	2459
	Q2	2241
	Q3	2662
	Q4	2332
2021	Q1	2550
	Q2	2471
	Q3	2695
	Q4	2280

b.

startjaar	kwartaal	Frankrijk
2019	Q1	3
	Q2	5
	Q3	4
	Q4	5
2020	Q1	2
	Q2	3
	Q3	2
	Q4	8
2021	Q1	13
	Q2	6
	Q3	3
	Q4	7

c.

startjaar	kwartaal	Nederland
2019	Q1	2
	Q2	5
	Q3	1
	Q4	1
2020	Q1	2
	Q2	
	Q3	4
	Q4	2
2021	Q1	2
	Q2	7
	Q3	4
	Q4	5

d.

startjaar	kwartaal	Wallonië
2019	Q1	52
	Q2	41
	Q3	50
	Q4	72
2020	Q1	24
	Q2	15
	Q3	28
	Q4	44
2021	Q1	39
	Q2	53
	Q3	53
	Q4	35

e.

startjaar	kwartaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
2019	Q1	68
	Q2	44
	Q3	66
	Q4	67
2020	Q1	54
	Q2	40
	Q3	40
	Q4	46
2021	Q1	60
	Q2	44
	Q3	55
	Q4	55

8. Dit behoort niet tot standaardrapportering. De bedrijvendatabank van VDAB wordt momenteel vernieuwd, zodat deze informatie in het najaar kwaliteitsvol en standaard beschikbaar zal zijn."
9. De stopzettingsredenen worden niet in deze detailgraad gemonitord.
10. a-b. Dit behoort niet tot standaardrapportering. De bedrijvendatabank van VDAB wordt momenteel vernieuwd, zodat deze informatie in het najaar kwaliteitsvol en standaard beschikbaar zal zijn."

c.

eindjaar	kwartaal	IBO_situatie	studieniveau		
			Hooggeschoold	Kortgeschoold	Middengespoold
2019	Q1	Ongunstige stopzetting	94	356	355
		Gunstige stopzetting	49	80	129
	Q2	Ongunstige stopzetting	89	355	315
		Gunstige stopzetting	23	96	123
	Q3	Ongunstige stopzetting	83	328	263

		Gunstige stopzetting	30	79	111
	Q4	Ongunstige stopzetting	68	333	325
2020	Q1	Gunstige stopzetting	59	68	135
		Ongunstige stopzetting	336	941	1174
	Q2	Gunstige stopzetting	65	98	145
		Ongunstige stopzetting	59	215	191
	Q3	Gunstige stopzetting	14	25	56
		Ongunstige stopzetting	61	288	290
	Q4	Gunstige stopzetting	27	91	110
		Ongunstige stopzetting	129	396	463
2021	Q1	Gunstige stopzetting	38	64	101
		Ongunstige stopzetting	93	319	385
	Q2	Gunstige stopzetting	35	88	129
		Ongunstige stopzetting	70	360	272
	Q3	Gunstige stopzetting	47	91	125
		Ongunstige stopzetting	79	322	299
	Q4	Gunstige stopzetting	54	91	134
		Ongunstige stopzetting	76	298	309
		Gunstige stopzetting	39	78	103

d.

eindjaar	kwartaal	IBO_situatie	-25 jaar	tussen 25 en 50 jaar	50, plussers
2019	Q1	Ongunstige stopzetting	365	392	48
		Gunstige stopzetting	127	116	15
	Q2	Ongunstige stopzetting	302	418	39
		Gunstige stopzetting	109	123	10
	Q3	Ongunstige stopzetting	279	358	37
		Gunstige stopzetting	95	108	17
	Q4	Ongunstige stopzetting	317	371	38
		Gunstige stopzetting	132	121	9
2020	Q1	Ongunstige stopzetting	1027	1293	131
		Gunstige stopzetting	152	145	13
	Q2	Ongunstige stopzetting	185	260	20
		Gunstige stopzetting	41	51	3
	Q3	Ongunstige stopzetting	267	340	32
		Gunstige stopzetting	110	110	8
	Q4	Ongunstige stopzetting	433	500	55
		Gunstige stopzetting	108	80	15
2021	Q1	Ongunstige stopzetting	344	416	37
		Gunstige stopzetting	122	118	12
	Q2	Ongunstige stopzetting	302	364	36
		Gunstige stopzetting	135	118	10
	Q3	Ongunstige stopzetting	253	401	46
		Gunstige stopzetting	115	152	12
	Q4	Ongunstige stopzetting	284	360	39
		Gunstige stopzetting	344	101	12

11. Ja, VDAB heeft zulke klachten al ontvangen.

12. Dit behoort niet tot standaardrapportering.

13. a. Ja

- b. In het kader van de Vlaams Brede Heroverweging is de individuele beroepsopleiding onder de loep genomen en werd onderzocht welke optimalisaties mogelijk zijn die kunnen bijdragen aan een efficiënter en effectiever systeem van de individuele beroepsopleiding (IBO).

De conclusies uit dit rapport waren dat de betrokkenen op beleidsniveau (sociale partners) en op dossierniveau (cursisten, werkgevers) IBO zien als belangrijke laatste schakel op weg naar werk. De focus ligt op competentieversterking, met het oog op tewerkstelling. De stakeholders beschouwen IBO meer en meer als opleidingsmaatregel.

De hervorming van IBO in 2018 heeft geleid tot administratieve vereenvoudiging, maar mede door een aantal factoren (krapte op de arbeidsmarkt, conjunctuur, corona) heeft dit zich niet vertaald in een toename van het aantal IBO's. De bevestiging van IBO als opleidingsmaatregel in plaats van tewerkstellingsmaatregel heeft ook gezorgd voor een afoming van het aantal gestarte IBO.

Door de positionering van IBO als opleiding en niet als tewerkstelling is IBO na de hervorming financieel gezien minder interessant geworden voor een cursist. In sommige gevallen blijken cursisten echter niet altijd goed geïnformeerd te zijn over hun rechten en plichten.

Er kwamen bij het rapport ook enkele aanbevelingen, zoals:

- informatie over IBO meer transparant aanbieden aan de cursist
- officieel erkende kwalificatie koppelen aan een IBO
- verbeteren van data-uitwisseling met RVA in verband met het inkomen van de cursist.

14. IBO is een opleiding voor het aanleren van beroepstechnische competenties en is er voor alle werkzoekenden die in het traject naar werk nood hebben aan competentieversterking. Om extra drempels voor langdurig werkzoekenden of werkzoekenden met een (indicatie tot) arbeidshandicap weg te werken bestaat de IBO-plus. Mochten bepaalde kenmerken van personen een bijkomende begeleiding vragen, dan wordt dit per dossier bekeken en op zoek gegaan naar extra bijkomende dienstverlening. VDAB wil ook proactiever gaan werken ten aanzien van werkgevers met knelpuntvacatures. Deze werkwijze kan er mogelijk voor zorgen dat werkzoekenden die tot een kansengroep behoren meer kansen krijgen.
15. VDAB wil proactiever gaan werken door IBO als één van de mogelijkheden voor te stellen aan werkgevers met knelpuntvacatures.
16. Ja, ook niet-actieven die nood hebben aan competentieversterking kunnen bij inschrijving bij VDAB vandaag ook al gebruik maken van IBO.
17. We zetten geen kwantitatieve objectieven voorop omdat we net willen inzetten op kwaliteit i.p.v. kwantiteit. IBO is een middel dat we kunnen gebruiken op de momenten waarop de werkzoekende en de werkgever hier het meest mee gebaat zijn. Het is dus belangrijk om IBO op de juiste momenten in te zetten, namelijk daar waar er een competentiekloof is. Daarenboven moet IBO ook beoordeeld worden in heel het gamma aan werkplekinstrumenten alsook de krapte op de arbeidsmarkt.